

Innledning

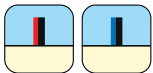
Fortøyning i gjestehavner

Å fortøye båten kan noen ganger være et stressmoment. Mye vind, lite manøvreringsplass og ukjent fortøyningsmetode kan få selv den mest erfarne skipper til å føle seg usikker.

For at du skal være best mulig forberedt på hva som venter deg, har vi angitt hvilken fortøyningsmetode som gjelder, både på bildet og i Havneguidekartet. Dermed kan du klare gjøre egnet tauverk, hekkanker, båtshake til bånntau eller krok til akterfortøyning i bøye før du anløper havna. Da har du litt mindre å tenke på når du skal legge til.

I tillegg har vi markert gjestebrygger med en rød eller blå strek på Havneguidekart og på bildet. Rød strek angir nok dybde for alle typer båter, mens brygger med blå strek kun anbefales for motorbåter.

Noen båthavner har ingen faste gjesteplasser. Likevel kan det være slik at er gjester er velkomne til å bruke ledige plasser. Ved slike brygger har vi brukt fortøyningssymbolet med halv blå og halv hvit farge.

App- eller webtjenester gir ofte oversikt over hvilke plasser som er ledige. Alternativt kan man forhøre seg i havnen. Et system med grønne og røde skilt finnes fremdeles enkelte steder. I den maritime teksten har vi forklart hvordan du skal gå fram.

Det har blitt mer vanlig med forhåndsbestilling av plass i gjestehavner. I havner der dette er mulig, oppgir vi symbolet for forhåndsbestilling samt aktuell webadresse/app i faktarubrikken.

Fortøyning i naturhavner

I forbindelse med denne utgaven har vi sjømålt alle havner med eget multibeam ekkolodd. Resultatet er Havneguidekart som inneholder en 2-meterskurve som du ikke finner på vanlige sjøkart.

Fortøyningsplasser som har nok dybde for både seil- og motorbåter er markert med rød strek. Plasser som kun har nok dybde for motorbåter, er markert med blå strek.

Mange foretrekker longsidefortøyning, også i naturhavner. I denne utgaven har vi valgt å fremheve longsideplasser og markert dem med en pil i Havneguidekartet.

Noen naturhavner er tilrettelagt med brygger. På brygger der man kan ligge fortøyd over natten, har vi lagt til en rød eller blå strek. Dette gjelder både i Havneguidekartet og på bildet. Ved noen brygger er det satt opp skilt der du spesifikt blir bedt om å legge deg med baugen inn og hekkanker. Andre steder er det lagt ut bøyer eller det faller naturlig å fortøye longside. Vi har derfor valgt å symbolisere fortøyningsmåte ved bryggene i naturhavner på samme måte som i gjestehavner.

I de senere årene har antallet svaibøyer lagt ut av Oslofjordens Friluftsråd økt. Bøyene er populære, og samtlige bøyer er med i boka. Bøyene tåler båter opp til 8 tonn deplasement, og medlemskap i Oslofjordens Friluftsråd kan bestilles på www.oslofjorden.org.

Dronefilmer

Dronefilmene er et nytt verktøy for å gjøre seg bedre kjent med havnene før anløp. Via QR koden i fakatrubrikken til hver havn, kan du raskt spille av filmen. Hver film varer 1-2 minutter, og vi tror det er vel anvendt tid.

Kom deg ut av båten!

Vi er blant de mange som elsker båtlivet. Samtidig må det innrømmes at det er ganske stillesittende, og det å komme i havn og på land er et høydepunkt. Normalt legger vi til i en ny havn tidlig på ettermiddagen. Etter hvert har vi valgt å utsette ankerdrammen til kvelden, gjerne etter en gåtur eller annen aktivitet på land. Vi ser også at utviklingen i båtlivet går i denne retningen. Natur- og gjestehavner som har noe å tilby av aktiviteter på land blir stadig mer populære. I denne utgaven av Havneguiden har vi forsterket vårt fokus på hva som kan gjøres rundt havna. Se den generelle teksten for nærmere informasjon, og faktarubrikken for webadresser som beskriver opplevelsene i detalj.

Båtkultur

Flere båter, og det faktum at noen natur- og gjestehavner stadig blir mer populære, øker belastningen på disse havnene. Det er derfor viktig å opprettholde de uskrevene reglene i vår båtkultur. Ta for eksempel regelen om at nyankomne båter ønskes velkommen til havna. Vi hjelper til med fortøyning og anviser plass. Hvor ofte har vi ikke selv satt pris på at noen på land ga oss det lille «Velkommen, her er det fint å ligge»-vinket?

I populære havner har vi regelen om at det alltid er plass til én til. Det er fascinerende å se at dette faktisk stemmer selv om det er «helt fullt».

En annen og viktig del av vår båtkultur er at vi viser respekt for havnas «rytme». La oss ta et eksempel fra en av havnene i Havneguiden for å illustrere poenget:

Vi nærmer oss en av våre små og idylliske favoritt havner. Er det plass her, og helst en plass inn mot den lille brygga? Eller må vi ligge utenpå andre? Det grunner raskt opp «feil vei» på begge sider av brygga, så dregg er uaktuelt.

Havna var tidligere en liten fiskehavn, men i dag er fiskebåtene borte. Idyllen er her fremdeles, og det samme er den lille utedoen som er den eneste fasiliteten på land. Fiske- og fangsthyttene står her ennå, men fungerer nå som koselige små sommerhytter. Sør for havna ligger en liten sandstrand som barna våre likte så godt, og som vi nå gleder oss til å vise barnebarna.

Vi planlegger som vanlig å bli liggende her i 4-5 dager. Noen kjente pleier vi å treffe, og nye bekjenskaper blir det som regel også. Hvordan blir det i år?

På vei inn i havna tenker vi at dette ser bra ut, for det er akkurat plass til båten vår innerst på brygga.

Vi gjør fast, og gleder oss over å være her igjen. En av båtene kjenner vi igjen fra i fjor, men den er tom så de er sikkert ute og går tur på en av de mange stiene på øya. Vi tar med oss våre to barnebarn som vi har ansvaret for denne uka, og rusler bort til stranda.

Når vi kommer tilbake senere på ettermiddagen har det kommet flere båter til, og det ligger 3-4 båter utenpå hverandre langs brygga. Utenpå oss ligger en familie. Vi veksler noen ord, og vi får raskt følelsen av at vi kan komme til å treffes igjen.

Det blir kveld, og selv om mange båter og mennesker er samlet på den lille brygga er lydnivået lavt. Til og med de små krabbe-

fiskerne ytterst på brygga snakker lavmælt sammen. Havna har funnet sin rytme!

Neste dag drar noen båter videre. Andre – blant dem oss – blir liggende. Vi drar på oppdagelsestur rundt på øya. Senere på ettermiddagen kommer vi tilbake til havna som i mellomtiden har fylt seg opp med båter. Vi merker at lydnivået er mye høyere enn dagen før. Et par båter med folk som kjenner hverandre ligger begge som tredje båt på hver sin side av brygga, men de prater som om de lå ved siden av hverandre. Den lengste spaseraturen disse tar, er tvers over alle båtene for å komme på besøk til hverandre. Den turen tar de til gjengjeld mange ganger. De små krabbefiskerne er i gang igjen, men må nå rope til hverandre. Havna er blitt smittet av noen som ikke har gehør for havnas «rytme».

I denne Havneguiden finnes det et utvalg av havner som alle har sin egen rytme. Uansett om vi velger travle Stavern Gjestehavn eller den ensomme naturhavna ytterst i skjærgården, bør vi tilpasse oss rytmen som gjelder. Dette er én av de mange uskrevne reglene i vår felles båtkultur.

Forfatterne

Hanne Engevik og Jørn Engevik har skrevet de seks foregående utgavene av Havneguiden 1. Ett år etter Hanne Engeviks bortgang i 2021, ble det etablert et nytt forfatterteam bestående av Hans Jakob Valderhaug, Elin Kragset Vold og Jørn Engevik.

Elin har hatt hovedansvaret for å oppdatere informasjon om fasiliteter og den generelle teksten opprinnelig skrevet av Hanne. Hans Jakob og Jørn har hatt hovedansvaret for den maritime teksten, bilder og kart. Men først og fremst har arbeidet med den 7. utgaven av Havneguiden 1 vært et samarbeid der alle har involvert seg i hverandres ansvarsområder.

Alle tre har det til felles at de liker båtlivet, og har seilt langs kysten i hele sitt voksne liv.

Jørn Engevik

Hans Jakob Valderhaug

Elin Kragset Vold